

УДК 37(477):004:001.895

Кляп Маріанна Іванівна

к.пед.н., доцент, доцент кафедри фізичної реабілітації

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

e-mail: klyap.marianna@uzhnu.edu.ua

Україна, м. Ужгород

Інформаційні технології

як засіб інноваційного розвитку української освіти

У статті розглянуто деякі аспекти процесу інформатизації української освіти як однієї із основних засад її реформування. Метою статті є аналіз окремих підходів до використання інформаційних технологій як інноваційної складової у навчальному процесі загальноосвітньої школи і вищого навчального закладу. У дослідженні використано теоретичні методи: аналіз, синтез, порівняння та узагальнення.

Показано роль використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні для підвищення інтересу та мотивації школярів і студентів до засвоєння програмового матеріалу, а також для формування у молоді сучасних компетентностей, необхідних для особистісного і професійного розвитку, зростання результативності навчального процесу загалом. Підкреслено значення впровадження інформаційних технологій як інновації освітньої галузі. Запропоновано конкретні кроки для підвищення ефективності впровадження зазначених технологій в контексті реформування національної освіти.

***Ключові слова:** українська освіта, реформи, інформаційно-комунікаційні технології, інноваційне навчання.*

Загальна постановка проблеми. Головним напрямом імплементації Європейської інтеграції в національній освітній галузі є докорінне реформування освіти на всіх рівнях – від школи до вищого навчального закладу. Реалізація проекту «Нова українська школа», новітні підходи у підготовці робітничих кадрів в системі професійно-технічної освіти, впровадження інновацій у навчальних процес вищої школи неможливо

здійснити без сучасних інформаційних технологій. Тому вивчення і використання цих технологій має пронизувати навчальний процес на всіх ступенях, а особливо у вищій освіті.

Інформатизація сьогодні є одним із домінуючих факторів розвитку всієї освітньої галузі, передусім вищої школи. Новітні інноваційні складові у діяльності навчальних закладів усіх рівнів, в тому числі інформаційно-комунікаційні технології, забезпечать формування у молоді сучасних компетентностей, необхідних для особистісного та професійного розвитку: глибоких фахових знань, комп'ютерної грамотності, вільне володіння принаймні однією іноземною мовою, вміння працювати в команді, підприємливості на фоні оптимістичної спрямованості особистості. Зокрема, зараз перед вищою школою стоїть завдання постійного підвищення якості освіти, розробка й впровадження освітніх інновацій та інформаційних технологій, створення умов для підготовки фахівця, придатного «для ефективного виконання завдань інноваційного характеру відповідного рівня професійної діяльності» (ст. 5, п.1)[4]. Для забезпечення виконання цього завдання в Україні вже розроблені ряд нормативних документів, проекти інших підготовлені та знаходяться на розгляді у законотворців. Усі зазначені документи передбачають докорінне реформування освітньої галузі з метою формування творчого професіонала з глибокими знаннями, міцними вміннями та навичками, зокрема шляхом «навчання здобувачів вищої освіти сучасним науковим знанням з використанням новітніх навчально-інформаційних технологій» [6].

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить, що питання інформатизації навчального процесу у загальноосвітній школі розглядаються у працях Н.Волкової, О.Степанова, М.Фіцули, М.Чепіль, а у вищій освіті - А.Кузьмінського, Т.Туркот, Д.Чернілевського та інших. Поряд з цим недостатньо вивченими залишаються питання впровадження інформаційних технологій як складової частини реформування освіти на основі інновацій.

Метою статті є аналіз окремих підходів до використання інформаційних технологій як інноваційної складової у навчальному процесі загальноосвітньої школи і вищого навчального закладу.

Виклад основного матеріалу. У сучасному тлумаченні інновація – це нововведення, засноване на використанні досягнень науки і передового досвіду, кінцевий результат інноваційної діяльності. Під інноваційною освітою розуміють галузь, яка постійно оновлюється знаннями, технологіями, засобами навчання, організаційними та управлінськими підходами, де учні та студенти отримують навички і вміння самостійно оволодівати знаннями протягом життя та застосовувати це знання в практичній діяльності [5]. Таке самостійне здобуття знань, вмінь та навичок доцільно здійснювати на основі інформаційно-комунікаційних технологій, що й передбачається законом України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки». Згідно з цим нормативним актом метою розвитку інформаційного суспільства в Україні є забезпечення комп'ютерної та інформаційної грамотності населення, насамперед шляхом системи освіти, орієнтованої на використання новітніх ІКТ у формуванні всебічно розвиненої особистості [1]. Таким чином, важливе місце серед основних компетентностей педагогів посідає компетентність, пов'язана з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, що виступають як система теорій, ідей, засобів і методів організації освітньої діяльності для ефективного вирішення проблем, що охоплюють всі аспекти засвоєння знань і формування практичних навичок, та спонукають до постійної самоосвіти [8, с.20].

Широкі перспективи застосування інформаційно-комунікаційних технологій відкриваються в сучасній школі. У загальноосвітніх закладах особливе місце повинне відводитися таким формам занять, що забезпечують участь кожного учня у проведенні уроку, підвищують авторитет знань та індивідуальну відповідальність школярів за результати навчальної діяльності. Ці завдання учнів можна успішно розв'язувати завдяки інформаційним технологіям. Ключові переваги цих технологій полягають у тому, що

використання комп'ютера як засобу пізнавально-дослідницької діяльності забезпечує особистісно-орієнтований підхід до навчання, сприяє розвитку індивідуальних здібностей учнів. Об'єднання в комп'ютері текстової, графічної, аудіо-відеоінформації підвищує інтерес до вивчення навчального матеріалу, мотивує до його свідомого засвоєння, сприяє підвищенню успішності та результативності навчального процесу. Комп'ютерна методологія навчання в школі містить ряд специфічних, діяльних методів: комп'ютерне моделювання, використання ефективних та доступних програмних засобів, комп'ютерне тестування, ігрові методи активного навчання тощо [3, с.125]. Тому сьогодні у традиційну схему «вчитель-учень-підручник» вводиться нова складова – комп'ютер.

Комп'ютер на будь-якому уроці створює вищий рівень особистої зацікавленості учнів, формує більш високий рівень самоосвітніх вмінь і навичок, інтенсифікує процес навчання. Як показує вітчизняний і закордонний досвід застосування сучасних інформаційних технологій дозволяє забезпечити системну інтеграцію знань, розвиток творчого потенціалу кожного учня, розвиток самостійної навчально-дослідницької діяльності, індивідуалізацію процесу навчання за рахунок різнорівневих завдань та можливості самостійно аналізувати і виправляти допущені помилки, а загалом формування культури навчальної діяльності та реалізації соціального замовлення, обумовленого інформатизацією сучасного суспільства (профорієнтація на підготовку фахівців у галузі інформатики та обчислювальної техніки, користувачів нових інформаційних технологій). Однак, важливим аспектом упровадження комп'ютерних технологій в освіті є забезпечення психологічного та фізичного комфорту дитини під час використання комп'ютерних засобів навчання шляхом організації комп'ютерно-ігрового середовища згідно із системою ергономічних вимог [3, с.126].

Інформаційні технології мають стати однією з ключових основ реформування освітньої галузі України. На думку Міністра освіти і науки України Лілії Гриневич освітня галузь в Україні – одна з найбільш

консервативних, тому системних реформ, оновлення і осучаснення вона потребує давно. Наприклад, для реалізації проекту «Нова українська школа» з державного бюджету було виділено 200 млн. грн. для дообладнання опорних шкіл (зокрема, на придбання комп'ютерної техніки), від уряду Китаю як допомогу було отримано 23,5 тисячі комп'ютерів, на які необхідно було закупити та поставити ліцензоване програмне забезпечення для того, щоб до кінця грудня 2016 року ці комп'ютери пішли в опорні школи [9].

Пошук нових форм і методів навчання в наш час – явище не тільки закономірне, але й необхідне як у шкільній освіті, так і вищій школі. Складовою цілісного педагогічного процесу сучасного ВНЗ є навчальний процес, якому притаманні інноваційні ознаки. Характерною ознакою інноваційної освіти є особистісно-орієнтоване навчання, яке сприяє перетворенню навчального процесу у спільне дослідження викладача і студента, пошук, навчальну гру, що стають джерелом досвіду. При цьому змінюються функції міжособистісного спілкування між викладачем та студентами.

Звідси випливає можливість провести порівняльний аналіз основних засад інноваційного та традиційного навчання [2, с.185], визначивши принципову відмінність: інноваційність у навчальному процесі приводить до зміни взаємовідносин викладачів та студентів. Якщо у традиційному навчанні простежується підсистема «суб'єкт» – «об'єкт», у якій студенту відводиться пасивна та залежна роль, то при інноваційному навчанні студент перетворюється на важливий освітній суб'єкт, залучений до активної, творчої співпраці з викладачем, зацікавлений у здобутті глибоких і актуальних професійних знань. Зосередженість на суб'єкт-суб'єктній, діалогічній взаємодії вимагає реалізовувати навчально-виховний процес через поєднання традиційних та інноваційних методів і форм навчання. Отже, інновації у змісті освіти мають доповнюватися і реалізовуватися через оволодіння інноваційними методами і формами навчання (діалоговими, діагностичними, активними, інтерактивними, дистанційними, комп'ютерними, мультимедійними,

телекомунікаційними, тренінговими, проектними), а також шляхом запровадження альтернативних навчально-виховних технологій, таких як алгоритмізована, індивідуалізована, диференційована, модульна, колективна (у малих групах) тощо. Отже, беручи до уваги важливість і актуальність інформатизації навчального процесу, серед інноваційних методів навчання можна, на нашу думку, виокремити інформаційно-комунікаційні.

Інноваційні процеси, які повинні здійснюватися сьогодні у всіх освітніх структурах, є єдиним джерелом розвитку системи освіти. Вимога переходу до інноваційної освіти зумовлена закономірностями функціонування інформаційного суспільства. Виступаючи на Lviv IT Jazz Conference Міністр освіти і науки України Л.М.Гриневич підкреслила, що застосування інформаційних технологій в українській освіті мізерне, тому освіта програє і в методиках викладання, і в осучасненні змісту, і в підготовці вчителів, і в навчанні дорослих упродовж життя, а це означає і програш у створенні реальної інноваційної економіки [10].

Розвиток інформаційних технологій, зумовлений науково-технічним прогресом, досяг такої межі, після якої ми спостерігаємо якісні зміни інформаційного середовища, яке оточує індивіда, що, в свою чергу, викликало ланцюг якісних змін у всіх сферах його існування. Якщо раніше викладач був головним джерелом професійної інформації, що зумовлювало репродуктивну методику навчання як провідну, то тепер студент зустрічається з безліччю цілком доступних джерел. Функція викладача стає дещо іншою: він повинен навчати студента орієнтуватися у цьому інформаційному середовищі, розвинути його творчі та інтелектуальні здібності, в тому числі здатність до самоосвіти. Саме ця обставина робить використання інформаційних технологій, інформатизацію навчального процесу головним способом здійснення переходу до інноваційної освіти.

Розвиток форм інноваційної освіти – лише частина загального процесу надання людській діяльності інноваційного характеру. Будь-який інформаційний процес вимагає володіння інформаційними ресурсами і

комунікаційними технологіями. Проблема полягає не в тому, щоб володіти сумарним набором таких технологій, а в тому, щоб побудувати правильну систему їх використання, відповідно до стратегії того чи іншого розвитку. Інноваційна освіта – це та модель освіти, яка орієнтована переважно на максимальний розвиток творчих здібностей і створення сильної мотивації до саморозвитку індивіда на основі добровільно обраної «освітньої траєкторії». Інформаційні технології можна використовувати як для очного, так і для дистанційного навчання, що уможлиблює вихід у єдиний світовий інформаційний простір.

Застосування комп'ютерних технологій сприяє підвищенню рівня самоосвіти, мотивації навчальної діяльності і дає абсолютно нові можливості для творчості, отримання і закріплення різних професійних навичок та відповідає соціальному замовленню, яке держава пред'являє до ВНЗ. Використання системи мультимедіа дозволяє об'єднати можливості комп'ютера і знання викладача для створення електронних підручників із мобільним доступом до інформації. Мультимедійні технології відкривають можливості для викладачів відмовитися від властивих традиційному навчанню рутинних видів викладацької діяльності та значно активізувати пізнавальну діяльність студентів.

Проблематика інновацій уже вийшла за межі власне економічних концепцій і підходів та дедалі активніше включає проблеми педагогіки, психології, соціології, загальної теорії управління та методики проведення нових комплексних наукових досліджень, що вимагають системного підходу. Послідовне впровадження інноваційної методики навчання має велике значення для підтримки високої якості всіх складників навчального процесу, поєднання наукової та навчальної роботи, налагодження взаємовідносин між вищим навчальним закладом та роботодавцями і, нарешті, розширення міжнародних контактів.

Широкого застосування в цьому руслі набули інтернет-технології (сайт, блог, форум, електронна пошта, чат, електронний журнал, пошукові системи,

тематичні каталоги, освітні портали тощо), мультимедійні програмні засоби (комп'ютерні тренажери, мультимедіа-презентації, навчальні фільми, педагогічні програмні засоби), комп'ютерне тестування, дистанційне (електронне) навчання, електронні підручники і навчальні матеріали.

Використання інформаційно-комунікаційних технологій навчання дозволяє підвищити якість організації навчально-пізнавальної діяльності студентів, створюючи комфортне інформаційно-комунікаційне педагогічне середовище як для студентів, так і для викладачів, що є засобом розвитку професійної компетентності майбутніх фахівців; дає можливість студентам інтегрувати логічний та образний способи засвоєння інформації; забезпечує активізацію самостійної роботи студентів шляхом посилення наочності й залучення їх до розробки матеріалів та презентацій; реалізує інтерактивну взаємодію (при дистанційному навчанні), що сприяє позитивному й свідомому ставленню до навчально-пізнавальної творчої діяльності; відкриває вільний доступ до величезної кількості інформації завдяки мережі Інтернет.

Ефективність застосування інноваційних методів навчання, зокрема інформаційно-комунікаційних, у вищих навчальних закладах треба оцінювати не тільки, спираючись на кількісні показники навчальних досягнень студентів, а враховуючи зміни у свідомості як студентів, так і викладачів. У студентів формується готовність до постійного оволодіння новими знаннями, мобілізуються їх здібності та обдарованість, утверджуються навички брати на себе відповідальність, відстоювати свою позицію, співпрацювати, розвивається новий тип мотиваційної сфери, де самоактуалізація впливає на загальну креативність студента, сприяє створенню нової позиції особистості [7].

Інноваційна модель розвитку сучасного університету передбачає глибоку інтеграцію наукової, освітньої та інноваційної стратегій діяльності, розробку та впровадження механізмів, що підвищують реальну конкурентоспроможність вишу. Серед цих механізмів провідне місце належить діяльності у галузі інформатизації, що передбачає впровадження сучасного інформаційного супроводу навчального процесу (організаційного, методичного, апаратного і

програмного). Тому пріоритетними напрямками розвитку сучасних ВНЗ у галузі інформатизації є побудова корпоративної мережі закладу, що об'єднує всі кафедри та структурні підрозділи в єдиний інформаційний ресурс; оснащення вишу обладнанням теле- та відеоконференцій; розробка та впровадження програмно-інформаційних комплексів управління навчальним процесом. Ці завдання доцільно реалізовувати в рамках міжнародного співробітництва, з використанням досвіду провідних європейських університетів.

Висновки. На нашу думку, підвищенню якості та інтенсивності освітнього процесу у вищій школі сприятиме органічне поєднання інноваційних методик із класичними, традиційними, з обов'язковим використанням інформаційно-комунікаційних технологій. Для активного впровадження зазначених технологій викладачам ВНЗ треба не тільки удосконалювати навчально-методичні комплекси з окремих дисциплін, але й опанувати нові засоби навчання. З цією метою у навчальному закладі доцільно створити спеціальну науково-методичну структуру для організації та координації цієї роботи, обладнати відповідні аудиторії технічними засобами, що дасть можливість реалізовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології навчання у педагогічному процесі.

Вирішальну роль в оволодінні викладачами вітчизняних вишів інноваційними технологіями та методами може відіграти їх участь у процесі академічної мобільності. Необхідна зміна застарілих стереотипів щодо викладацької діяльності, що стане стимулом не тільки для ґрунтовного вивчення іноземної мови, а й для використання інноваційних, дослідницьких та інформаційно-комунікаційних методів педагогічної взаємодії, що оптимально може бути реалізовано в рамках педагогічної діяльності або стажування за міжнародними програмами, які є складовими процесу інтернаціоналізації вищої освіти України.

Аналогічні процеси мають пройти й у загальноосвітніх навчальних закладах, де вчителі повинні в повній мірі освоїти використання новітніх інформаційних технологій у навчальному процесі. Цьому має сприяти як

сертифікація кращих вчителів, яка передбачена проектом нового Закону України «Про освіту», так і усвідомлення невідворотності процесу інформатизації в освіті та бажання кожного вчителя відповідати просунутому рівню своїх вихованців. Міністр освіти і науки України Лілія Гриневич вважає, що вчителі мусять вчитися впродовж життя, бо без цього не може існувати школа, яка буде динамічно розвиватися і відповідати сучасним вимогам [9].

Успішне запровадження інноваційних методів навчання, в тому числі інформаційно-комунікаційних, вимагає системної роботи, для якої необхідно :

- переглянути зміст і спрямованість підготовки та підвищення кваліфікації (стажування) педагогів з метою формування їх професійної готовності до роботи в умовах інформаційного та інноваційного середовища;

- сприяти сертифікації кращих вчителів та участі викладачів ВНЗ у процесі академічної мобільності, зокрема у міжнародних програмах обміну та стажування;

- запровадити систему матеріального стимулювання педагогів, які активно і ефективно впроваджують інформаційно-комунікаційні, інші інноваційні методи у навчальний процес.

Актуальним напрямом подальшого висвітлення порушеної теми є дослідження проблеми навчання майбутніх фахівців, у тому числі педагогів, на основі досліджень в контексті компетентнісного підходу з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

Література

1. Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки: Закон України від 9 січня 2007 року № 537-V: [Електронний ресурс]. – Режим доступу:< <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/537-16>> – Загол. з екр. – Мова укр.
2. Туркот Т.І. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів/Т.І.Туркот. – К: Кондор, 2011. – 628с.
3. Чепіль М.М. Педагогічні технології: навч. посіб./М.М.Чепіль, Н.З.Дудник. – К.: Академвидав, 2012. – 224с. – (Серія «Альма-матер»).

4. Про вищу освіту: Закон України від 1 липня 2014 року №1556 – VII //Відомості Верховної Ради України, від 19.09.2014р. /№37-38/ стр.2716, ст.2004. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>>. – Загол. з екр. – Мова укр.
5. Проект Концепції розвитку освіти України на період 2015–2025 років: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <<http://mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1390288033/1414672797/>>. – Загол. з екр. – Мова укр.
6. Проект Стратегії реформування вищої освіти в Україні до 2020 року: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <<http://mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1390288033/1415795124/>>. – Загол. з екр. – Мова укр.
7. Козак Л.В. Дослідження інноваційних моделей навчання у вищій школі: [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://elibrary.kubg.edu.ua/4280/1/Kozak_LV_Doslidjennya_innov_mod_2014.pdf>. – Загол. з екр. – Мова укр.
8. Книш І. Комунікаційні та інформаційні аспекти розвитку сучасної освіти та виховання. /І.Книш // Вища освіта України. – 2016. - № 2(61). - 95с. – С.18-23.
9. Інтерв'ю Міністра освіти і науки Лілії Гриневич газеті «Високий замок» 29.09.2016: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <<http://mon.gov.ua/usinovivni/interview/2016/10/03/interv%E2%80%99yu-ministra-osviti-i-nauki-liliyi-grinevich-visokij-zamok-29.09.2016/>> – Загол. з екр. – Мова укр.
- 10.Лілія Гриневич запросила ІТ-компанії спільно розробляти нові стандарти вищої освіти:[Електронний ресурс] – Режим доступу: <<http://mon.gov.ua/usinovivni/novini/2016/06/27/liliya-grinevich-zaprosila-it-kompaniyi-spilno-rozroblyati-novi-standarti-vishhoyi-osviti/>>. – Загол. з екр. – Мова укр.

References

- 1.Pro osnovni zasady rozvytku informatsiinoho suspilstva v Ukraini na 2007-2015 roku: Zakon Ukrainy vid 9 sichnia 2007 roku № 537-V: [Elektronnyi resurs]. – Rezhyim dostupu:< <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/537-16>> – Zahol. z ekr. – Mova ukr.

2. Turkot T.I. Pedagogika vyshchoi shkoly: navchalnyi posibnyk dlia studentiv vyshchych navchalnykh zakladiv/T.Turkot. – K: Kondor, 2011. – 628 s.
3. Chepil M.M. Pedagogichni tekhnolohii: navch. posib. /M.M. Chepil, N.Z. Dudnyk. – K.: Akademvydav, 2012. – 224 s. – (Seriya «Alma-mater»).
4. Pro vyshchu osvitu: Zakon Ukrainy vid 1 lypnya 2014 roku №1556 – VII // Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy, vid 19.09.2014r. /№37-38/ str.2716, st.2004.–[Elektronnyi resurs].–Rezhym dostupu: <<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>>. – Zahol. z ekr. – Mova ukr.
5. Proekt Kontseptsii rozvytku osvity Ukrainy na period 2015–2025 rokov: [Elektronnyi resurs].–Rezhym dostupu:<<http://mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1390288033/1414672797/>>. – Zahol. z ekr. – Mova ukr.
6. Proekt Stratehii reformuvannya vyshchoi osvity v Ukraini do 2020 roku: [Elektronnyi resurs].–Rezhym dostupu:<<http://mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1390288033/1415795124/>>. – Zahol. z ekr. – Mova ukr.
7. Kozak L.V. Doslidzhennya innovatsiinykh modelei navchannya u vyshchii shkoli: [Elektronnyi resurs].–Rezhym dostupu: <http://elibrary.kubg.edu.ua/4280/1/Kozak_LV_Doslidjennya_innov_mod_2014.pdf>. – Zahol. z ekr. – Mova ukr.
8. Knysh I. Komunikatsiini ta informatsiini aspekty rozvytku suchasnoi osvity ta vykhovannya. / I. Knysh // Vyscha osvita Ukrainy. – 2016. - № 2(61). – 95 s. – S.18-23.
9. Interviu Ministra osvity i nauky Liliy Hrynevych hazeti «Vysoky zamok» 29.09.2016: [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <<http://mon.gov.ua/usi-novivni/interview/2016/10/03/interv%E2%80%99yu-ministra-osviti-i-nauki-liliy-grinevich-visokij-zamok-29.09.2016/>> – Zahol. z ekr. – Mova ukr.
10. Liliya Hrynevych zaprosyla IT-kompanii spilno rozroblyaty novi standarty vyshchoi osvity: [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <<http://mon.gov.ua/usi-novivni/novini/2016/06/27/liliya-grinevich-zaprosila-it-kompaniyi-spilno-rozroblyati-novi-standarti-vishhoi-osviti/>>. – Zahol. z ekr. – Mova ukr.

Information technologies as means for innovative development of Ukrainian education

Klyap Marianna Ivanivna

*Ph.D. (pedagogy), associate professor,
assistant professor of physical rehabilitation department*

SU “Uzhhorod National University”

e-mail: klyap.marianna@uzhnu.edu.ua

Ukraine, Uzhhorod

The article deals with some aspects of informatization process of Ukrainian education as one of the basic principles of its reform. Aim of the article is to analyze some approaches for using information technologies as an innovative component in the educational process of comprehensive school and higher educational institution. In the study used theoretical methods: analysis, synthesis, comparison and generalization.

Shown the role of using information and communication technologies in education to enhance the interest and motivation of pupils and students for mastering the program material, and also for the formation among young people modern competences necessary for personal and professional development, increase the efficiency of learning process in general. Emphasized the importance for implementation of information technologies as an innovation of the educational sector. Proposed concrete steps to enhance the effectiveness in implementation of these technologies in the context of reforming national education.

Keywords: *Ukrainian education, reforms, information and communication technologies, innovative learning.*